

ljudmi tako različnih narodov! Daril za božično drevce nakupili smo bili že v Avstrii, nekoliko pa v Gibraltaru.

25. decembra ugledali smo otok Madjero, kjer je avstrijska presvitla cesarica zdravja iskala in ga tudi našla. — 26. dec. toplota raste; 27. dec. o štirih popoldne (v Ljubljani kazala je ura 8 minut čez 6. uro, to so nam povedali naši časomeri) kazal je Reaum. toplomer 18 stopinj gorkote. Mislil sem si, kako zmrzuje zdaj slovenska zemlja, — a tu bi človek v sami srajci lahko krog hodil. — 28. dec. Kakor danes še nikdar nisem videl solnca tako krasno vzhajati iz morja! — 29. huda sapa, dež curkoma lije, — najneugodniši dan vsega potovanja, — le veseli Lahi so nam ga kratkočasili s svojim petjem, katero so kaj čudno spremljevali peneči se morski valovi; 30. dec. prešli smo povratnik raka (Wendekreis des Krebses), jasen in prekrasen večer; mornarji po svoji stari navadi krstili so nas z morsko vodo; 31. dec. dolg čas. — Z Bogom staro leto! —

1. januarja (prosenca) videl sem prvič morski mah in leteče ribe; — toplota raste; — 3. jan. ob dveh čez polnoč ogledoval sem južni križ na zvezdatem nebu; lepši se mi je zdel, kakor sem si ga mislil po njegovih popisih; — 4. jan. kaže R. toplomer 23 stopinj gorkote; — 5. jan. veselje, kajti ugledali smo suho zemljo, in sicer krasni antiljski otok Martinique (Martinik); — 6. jan. jadrili smo v luko martiniško; zamorci, mulati in belci plavali so nam naproti, mi pa smo jim v morje metali denarje, da so jih iskali pod vodo, toda kmali so jih iz morskega dna prinesli na dan. Za plačilo so, menda nas zasmehovaje, vsacega klicali za „kapitana“. V tej luki stoji ladija, na kateri so za rumeno mrzlico pomrli vsi mornarji in potniki. Mesto ima 22.000 stanovnikov, 1 del je belih, 8 delov afrikanških zamorcev in 1 del mešancev; vsi so katoličanje; francozka naselitev in posadka je tu. Častniki so nas prijazno sprejeli v trdnjavi, kamor so šli z nami tudi naši ljudje, ki so tukaj prvič stopili na suho, odkar smo odrinili iz Trsta. Kokusovi orehi, banana, subote, ananas: vsega tega žlahnega sadja, ki sem ga poznal le po imenu, je tukaj obilo, al ni nam nič kaj dišalo; njegove slasti moramo se še le privaditi. — Svetih treh kraljev dan imeli smo 31 stopinj gorkote, lahko si toraj misliš, kakošna vročina da mora biti poleti! Po dvadnevem počitku odrinemo iz luke, ravno ko jo je va-njo zavil „Peruvijan“, ki je dva dni pred nami šel iz Gibraltara.

11. januarja peljali smo se pri prekrasem luninem svitu mimo otoka Jamajke; ravno smo bili pospali, kar nas o polnoči iz spanja zbudijo mornarji, kričé, da je nekdo v morje skočil; bil je nek tehnikar iz Prage, ki je pameti grešal, brez sledú izginil je v valovih; to noč se je tudi še druga nesreča pripetila; padel je z vrvine lestvi mornar; v dveh minutah ustavili so ladijo in rešivni čoln poslali iskat ga, al niso ga našli.

13. januarja z daljnogledi ugledamo otok Kubo; 14. jan. peljali smo se mimo predgorja ss. Antona, potem skoz morsko ožino Yukatan. Mehiški zaliv ima veliko klečet, to je, nakupičenega proda; jako nevarno je, po njem voziti; naš barkovodja — izkušen star mornar — vozil je počasi in vsako uro meril globočino morja, da ne bi zadel na klečet.

16. januarja strašan vihar; mene danes prvič napade morska bolezen. Verjemi mi, živega satana se ne bojim; al ko sem videl, kako da je vihar lesénega našega velikana (barko) sém ter tje metal in sukali in ž njim se igral kakor z lahkim peresom, me je vendar strah preletel, in nehoté sem se spominjal nečimernosti vsega svetá. (Kon. prih.)

Dopisi.

Iz Celja. — Čestokrat po časopisih razodeta želja po slovenski stenografiji me je vpotila, ustanoviti za slovenščino stenografično sistemo. Pečaje se prvoma z Gabelsbergerjevo, pozneje s Stolčevo sistemo sem se prepričal, da nemška stenografija in slovenski jezik se ravno tako strinjata, kot nemška slovnica in pa slovenščina. Podstopil sem se toraj jako težkega dela, ustanoviti za slovenščino samostalno sistemo; se vé, da pri ustanovljenji sta mi Stolce in Gabelsberger ravnilo bila. Že po unanji obliki se spoznava, da sistema moja je bolj Stolčevi kot Gabelsbergerjevi sorodna; le stavkokrajšanje je povzeto po Gabelsbergerjevi, ker je Stolčevi čisto neznan. Pravila so že večidel dodelana. Očitati so pa tukajšnji stenografi — sami Gabelsbergerjevci — moji sistemi, da je preteška; kaj da pa so tako težkega našli, niso mi povedali, sam pa tega pri vsem prizadevanji izduhtati nisem mogel. Ko bi mi bil Stolčevcem kaj takega očital, bi bil kmali vedel, kaj ga bôde, Gabelsbergerjevcem pa more edini uzrok tega očitanja to biti, da jim nisem naravnost povedal, da je moja sistema samostalna, ter so toraj menili, da imajo prevod Gabelsbergerjeve sisteme pre-sojevati; to očitno kaže naročilo zastran „Očenaša“ v tiroljskem koledarji. Al jaz dvomim, da bi se smela kaka vednost samo „in puncto difficultatis“ na smrt obsoditi; mislim pa, da je pri pretresovanji moje sisteme znanje Gabelsbergerjeve in Stolčeve sisteme neobhodno potrebno. Anton Zupan, stenograf.

Iz Ptujja. (Oznanilo čitavničino.) Vsled §. 12. društvenih pravil podpisani odbor vljudno vabi vse društvene soude v glavni zbor v društvenem stanišču v četrtek 18. maja t. l. ob desetih dopoldan. Na dnevni red pridejo: poročilo tajnikovo o dosedanji delavnosti odborovi, peneznikov račun in volitev novega odbora. — Ob 8. uri zvečer tega dne bo večá „beseda“ v društvenem stanišču s popevanjem, govori, slovenskim glediščem, tombolo in plesom.

Odbor čitavnice ptujске.

Iz Framana Štaj. 30. apr. — V 3. listu „Novic“ je bila omenjena tatvina, ktera se je zgodila v Framu. Po večkratnem preiskovanji so se mnoge ukradene reči po hišah našle in večidel okradenim posestnikom se odrajtale. Dognalo se je, da večidel so stariši svoje otroke učili krasti; tudi glavarica vse tatvinske drhali, posebno prekanjena babúra, je šla v temnico pokoro delat. Veliko oseb se sedaj preiskuje in izprašuje; zraven pa se nove reči pozvedajo. Ni dolgo, kar se je govorilo, da so tudi v slivniški fari precej veliko tatov zasačili in jim tudi prav na drobno kožo merili. — Naj še o letošnjem snegu na Pohorji besedico spregovorim: Leta 1829 so na Žigertovi planini v Št. Marški fari blizo cerkve sv. Arha v neko velikansko bukvo znamnje vrezali, kako visoko je bil takrat sneg planino zapadel; bilo je tisto leto snega ondi za 13 čevljev na debelo. Letos pa ga je še skoraj za poldrugi seženj več bilo memo onega leta. Letos so bile celó bukvine veje v snegu. Pohorci so potem takem bili letos siloma puščavniki, priklenjeni na svoje hiše. Al dolgo tega zopora niso trpeli. V neki krčmi visoko na Pohorji zmanjka vina. Kaj storiti? Do cerkvenega krčmarja peš ne morejo, tudi z živino ne. Kmalu iznajdejo poseben pomoček. Na sanska platišča pribijejo tišnike (najbolj široke deske), na noge si privežejo krplje, in tako oboroženi 4 korenjaki v poldrugo uro oddaljeno krčmo odrinejo po polovnjak vina, kojega vkljub silovitemu snegu in hribu srčno privlečejo v obljubljeno deželo. Kako dolgo da so potem skupaj sedeli, srenjske reči premišljevali in o lepem vremenu kramljali,

mi sporočitelj ni povedal. — Prihodnjič, ako je drago, javljam vam nekaj iz življenja nekega ces. nezmožnika in papeževega prostovoljca, kakor se v Framu pripoveduje leta 1865.

Umra.

Izmed Drave in Savinje 29. mal. travna. V. — Neugodno je večkrat ponavljane reči sopet prekuhavati, pa zla osoda nam je tako odmerila, da si moramo vsako narodno betvico z neopašanim trudom priboriti, čeravno imamo na nje postavno pravo. Vaš list je lani donesel glas, da je duhovniška skupščina na Ptuju enoglasno prosila knez. vl. redništvo, naj bi blagovolilo dovoliti slovensko pisavo za slovenska rodovinska in krajna imena v župnih zapisnikih in maticah, ter naj bi se pisala v duhovniškem imeniku naša imena po domače. — Ako bi se kaj takega godilo na Laškem, Madjarskem, Nemškem itd., gotovo bi se reklo, da so taki prositelji se poslovili z umom. Al ta povse naravna stvar se pri nas skoz inachiša očala gleda. Letos je donesel končni zapisnik ukaz, da knez. vl. redništvo ne more zadovoliti omenjeni prošnji. — K redništvu ali stolništvu štejemo vse preč. g. kanonike, kateri so svetlemu vladiku svetovavci, in te poznamo kakor Slovence, razve menda edinega prišlega iz sekovske vladikovine. Kako ste nam tedaj glasovali mili starejšine, vi, ki smo toliko upanja na vas polagali? Ste li samo katoliški kanoniki brez narodnosti? Če, kakor javni listovi pravijo, niste ne slovenski, ne nemški, zakaj pa nam ukazujete v nemščini zapisnike pisati, pa ne v katoliškem latinskem jeziku? To saj bi velevala doslednost. Vsem narodom in narodičem v obširni cesarjevini pod mogočnim žezlom ustavnega vladarja avstrijskega je dovoljena raba narodnega pisanja svojih imen. Vlada nam je potrdila sedašnji pravopis leta 1850, v vseh pismih dopušča naši pisati pridavke in krajna imena; naš pravopis je sedaj stalen, kakor ktereakoli naroda v Avstrii; graško-nemško redništvo nam ni branilo naše pisave; kako, da duhovniška vlada labodske vladikovine nam je ne dovoljuje? Celó bridko za naš slovenski narod je pa še to, da se nam naravnost brez ikakvega navedenega vzroka, vsaj bledega ali mršavega, prepoveduje raba pisave naše le po znanem glasovitem načelu: „sic volo, sic jubeo, stat pro ratione voluntas.“ Kakor je Bach hotel kraljevine, vojvodine itd. v same pokrajine (francozke departemente) razkrojiti, tako naš duhovniški imenik vgneta vsa imena, tudi taka, ki so v gimnazijskih spričevalih naši napisana, v nemški mužarec, samoedini „Kočevar“ bogoslovecje našel milost in ime hrvatskega bana „Sokčević“ (po pravem: Sokčević). V imenu „Zhampa“ je poklon učinjen bohoričici. V Trstu, Gorici se prizanaša naši pisavi, v letošnjem kranjskem šematizmu je skozi in skozi vpeljana; pri nas pa nikakor ne! Pa dajmo se pomiriti, vsaj je redništvo reklo, da si gledé na to prihrani pravo, kar je nadalje storiti. — Nemškim župnim imenom so priložena slovenska, pa tako napačno, da Slovenca v srce boli beročega stare pogreške, ktere se pretiskavajo od leta do leta; taisto veljá do zobca o učiteljskem imeniku. — Naš duh. imenik silno je slok, cena pa mu je poskočila, češ, da je vse drago; pa ta dragošča prihaja menda od tod, da nekteri gospodje ga dobivajo z zlatim obrezom in lepo zvezanega, drugi pa samo prosto sešepljenega. Enako plačilo terja enako blago. Dobro bi bilo pristaviti dôbo, kda je ktera župa nastala, pa tudi imena vesnic ter njih daljino od župne cerkve. Po takem bi tudi neka zgodovinska vrednost bila. Kako lepo je o tem vredjen imenik kranjske vladikovine!

Iz Štajarskega. Strašen požár je pokončal zraven več družih hiš veliki samostan benediktinski v Admontu s dragocenim arhivom, cerkvijo itd. Zavarovan je bil sicer samostan za 151.000 gold., al kar je

pogorelo, ne dá se več nadomestiti z nobenim denarjem. Ogenj se je začel v neki hiši Admontškega trga.

Iz Koroškega. Dobroznano in mnogo obiskano zdravilno kopal na Beli (Vellach), pri kateri je veliko zemljišča in okoli 100 oralov gozda, je lastnik na prodaj postavil.

Iz Koroškega. V „Slovencu“ se poslovlja gosp. Matija Torkar tako-le: „Dragi moji prijatli in rojaki! „Slovenec“ Vam je oznanil, da sem iz ljubljanske prestopil v krško škofijo, ter da grem za mestnega kaplana v Pliberk (Bleiburg). Ker se pred svojim odhodom s Kranjskega niti osebno, niti pismeno od Vas nisem utegnil poslovljati, sprejmite s temi vrsticami vsi moj srčni prijateljski pozdrav in hranite me v blagem svojem spominu. Podam Vam svojo desnico z obljubo, da se bom večkrat, kakor sem se doslej, ne le v „Slov. Prijatlu“, ampak tudi v „Slovencu“ in drugod kaj glasil, priporočevaje še Vam, da nas v tem delovanju na blagor cerkvi, cesarju in domovini, slogi in slovanski vzajemnosti, z zedinjenimi močmi duševno in materialno podpirate, „Bode slava še slovela, Ki Slavjanom dá ime! Z Bogom!“ Matija Torkar.

Iz Trsta. (Prošnja.) Mnogo gospodov, ki so nabirali naročnike na „Valenštajnov ostrog“, nej še poslalo naročnine; kar so bile razposlane knjige, meni še beliča nobeden nej poslal. Nabiralci! prosim vas, pošljite novce meni v Trst, ali g. Egerju v Ljubljano. Opominjam svoje dolžnosti tudi tiste rodoljube, ki so si pridržali nabrano naročnino za pesmi, ktere sem izdal leta 1860. Nadejam se, da se ta prošnja ne prezre i da ne bodem primoran oznaniti svetu imen tistih, ki deró pisatelje i zatirajo naše slovstvo, če tudi se obnašajo kakor rodoljubi! Ne morem zamolčati, da me je pridržana naročnina, ki znaša nad 300 gold., pripravila v hudo stisko, i da zarad tega tudi ne morem izdati obečanih i dovršenih del: „Oba Pikolomina“ i „Valenštajnova smrt“, ako mi kaka rodoljubna duša ne pomore, ali ne kupi del, kateri rad prodam. — Naj pri tej priliki še ene stvari omenim. Uže več časa dobivam iz mnogih krajev knjig, muzikalij i podob, naj jih razprodam. Samo enega dela pride časi 20—100 zvezkov; razprodá se ga pa ali celo nič ne, ali k večemu kakih 10 zvezkov. Ako je pri tukajšnjih okolinostih uže dosti posla z razprodajanjem, še večé sitnosti so pa, ako se hoče kako delo nazaj poslati. Treba je najprej dobiti dovolitev od policije, treba je col v srebru plačati i še le potem se take reči na pošto jemljó. Naj tedaj pošiljalci storé s svojimi deli po svojej volji, jaz ne morem vsemu kaj i se odpovedujem vsake odgovornosti o tej stvari.

Fr. Cegnar.

Iz Črnomlja 28. apr. A. D. — Vasi Vrh, ktero so nekdanji olikani in omikani kulturonosni možje v „Schweinberg“ prekrstili, ni več. Na belo nedeljo se je v prah in pepel spremenila. — Med popoldansko službo Božjo začelo je goreti, in ker je bilo vse suho ko goba, vode pa nič blizo, ni čuda, da je ogenj v enem hipu 39 gospodarjem hiše, štale in vse, kar je v njih bilo, pokončal. Razun blaga (živine) so si le kaj malega rešiti mogli, pa v tisti hiši, v kateri je goreti pričelo, je tudi blago zgorelo: troje goved, osem ovac in nekoliko prešičev. Gosp. župniku je tudi hiša zgorela. Razun tega so mu tudi veliko škodo storili, ker so mu neki v pomanjkanji vode z vinom gasili, kar pa ognja ni pomanjšalo, nego še povečalo. Cerkev je sicer ostala; pri njej ni zgorelo drugo, ko stolpu streha nad zvonovi, al ljudje, v strahu, da jim ne bi tudi zgorela, so oltarje, orgle in vso drugo ropotijo iz cerkve izvlekli in v naglici, ker jim je bil že ogenj za petami, vse polomili in razbili, tako, da so malo manj škode naredili, ko pa če jim bi bilo vse pogorelo. Da je bil ogenj

velik, se že iz tega spozná, ker se škode ceni do 60.000 gld. Kar je pa najžalostneje, je to, da razun g. župnika ni nihče asekuriran, ko župan, kateri pa ni pogorel, ker stoji njegova hiša bolj na samem. Pogorelci so zdaj v tako revnem in žalostnem stanu, da ni izreči. Krajcarja sicer že popred zavoljo živinske kuge in zaprtije in zaradi nizke cene lanskega vina ni imel nihče, če bi ga devetkrat ob tla hitil, razun kacega nemškarja, ki je to premogel, kar si je na Nemškem pridobil, pristradal ali priberačil; al živeža so si bili ljudje vendar lani sploh toliko pridělali, da niso glada trpeli; zdaj jim je pa tudi to vse vse ogenj pokončal, zraven pa še hiše, obleko in vse drugo hišno pripravo. Komaj so se bili ljudje oplášeni od krika iz cerkve skopali, bilo je že vse v ognji. Neki človek imel je doma v škrinjici 15 bank po 10 gld. spravljениh, ktere si je bil lani na Nemškem pridobil. Hitro teče po nje, dasiravno je že hiša gorela. Al siromak bil je od straha že tako zmešan, da je v naglici namesto prave škrinje drugo iz hiše izvlekel, v kateri je bilo le nekaj obleke shranjene. Zato predragi rojaki, ki tako blagodušno revnim Notranjcem pomagáte, ne zabite tudi nesrečnih Vrhovcev naših, ki so v resnici siromaki, da hoče človeku žalosti serce počiti, in vredneji pomilovanja in pomoči od onih, ki hodijo od hiše do hiše. — Kako je ogenj izišel, se še ne vé prav. Bog pomagaj! *)

Iz Novega mesta. = 26. t. m. je strašen ogenj pokončal Gorenji Globodol (Obertiefenthal); pogorelo je 27 his (le tri so ostale) z 80 hlevi, skednji in družimi poslopji, 24 svinjakov, 25 kozolcev, 39 vóz, vse zaloge žita in klaje, 15 goved, 18 prešičev in ena ovca, 1580 gld. gotovega denarja v srebru in bankovcih, ljudem obleka, tako, da škoda znaša 63030 gold. Gorelo je kakor goba vse, ker je bilo suho, sapa silna, vode skor nič. Nadloga je tolikanj huja, ker celó noben pogorelec ni bil zavarovan. Čemu pri tako strašni nesreči obširnega žalostovanja: saj v omenjenih številkah vsak vidi, da kdor le količkaj more, naj pomaga za božjo voljo, sicer morajo reveži glada poginiti. Kantonska gosposka v Novem mestu sprejema milodare. **)

Iz Ljubljane. (Vabilo za otroško bolnišnico.) Častiti Ljubljančanje! Skušnje skor devetih let, ko sem imel z bolj ubozimi ljudmi opraviti, so me učile siromaštvo ljubljanskih delavcev spoznavati. Uboštva pa je čedalje več, ker je dela vsako leto manj; kupčija peša, sladkornica je pogorela, predilnica se ustavila itd. Ako tedaj zdrav delavec zavoljo malega zaslužka pomanjkanje trpi, koliko bolj še le njegova družina, in v družini najbolj otroci, posebno ako bolehajo; katerih se zavoljo revščine starišev, zavoljo slabega stanovanja, nerednega in slabega živeža raje bolezen prime, kakor otrok bogatinov. Skušnja teh let mi je celó pokazala, da so se otroške kužne bolezni med revnimi prebivavci pričele, potem pa še le otroke bogatejših starišev napadale. Krivo je bilo tega največ to, da je več družin in več oseb na prav ozkem prostoru stanovalo, pomanjkanje dobrega zraka trpelo, posebno po zimi; zatorej so ognjišča kužnih bolezni posebno stanovanja ubozih.

Revni stariši teh otrok, ako zbolijo, dobijo v bolnišnici postrežbo in pomoč; otrokom pa, ako zbolijo, manjka najpotrebniše postrežbe, ker po bolnišničnih postavah se otroci pred 13. letom ne smejo v bolnišnico jemati. Stariši morajo na delo iti, da sebi in otrokom pičlo hrano zaslužijo. Bolni otrok leži tedaj vès za-

puščen, ali pa ga kak malo veči otrok varuje, kateri še sam varha potrebuje. Zapovedi zdravnikove se ne spolnujejo, ker matere, kadar zdravnik pride, ni domá ali pa denarja nima, da bi zdravila, juhe ali mleka kupila, in ker se zdravila le rojenim Ljubljančanom zastonj dajejo. Mnogokrat še celó mati zdravilo nerabljeno pustí in obupana v potrebi svoji prosi, naj bi previdnost božja bolnega otroka trpljenja in nesreče rešila. Akoravno se take želje starišev v prvem trenutku kažejo zopernatorne in neusmiljene, vendar niso take, ako si revščino nekterih ljudi pred oči postavimo.

Vém, da je veliko mestjanov, čeravno ne v tej primeri, vendar saj nekoliko priložnosti imelo, se vsega tega prepričati po lastnem pogledu, — da je celó veliko njih že pomagalo z obleko, denarjem, živežem itd., al vkljub najboljši volji je bilo nemogoče, bolnemu otroku nagloma napraviti dobro postrežbo.

Mnogi, ktere je taka nesreča ginila, bi utegnili tedaj prašati: „Kako bi se dalo bolnim otrokom pomagati?“

Na to odgovorim in z mano skušnja v družih mestih: „Naj se napravi otroška bolnišnica v Ljubljani, v kateri v začetku odločeno števílo, pozneje pa vsaki zares bolni otrok postrežbe in pomoči najde. — Bolnišnici naj se pa pridene za revne bolne otroke še to, da v njej tudi taki otroci, ki so domá pri stariših, brez plačila zdravila enkrat na dan ob odločeni uri dobivajo.“

Marsikdo mi utegne to zavriniti, češ, da to preseže, vkljub vsej dobrotljivosti, denarne moči. Al jaz mislim, da ta ugovor ne veljá; to se pravi, ljubljanske moči, živo dobrotljivost, unetje za vse lepo in dobro prenizko ceniti! Glejte! varovalnico za male otroke so ob času, ko je revščina v Ljubljani dvakrat manja bila, potrebno spoznali in po dobrotljivosti ljubljanskih prebivavcev in posebno gospá napravili, in vendar ta naprava pomaga le zdravim otrokom; koliko več bi naprava otroške bolnišnice ljubljanski dobrotljivosti časti pridobila, ker bi bolnim revnim otrokom v pomoč bila. Da se zadržki nikomur nepremagljivi ne dozdevajo, naj omenim, da ste se na Dunaji v zadnjih 10 letih dve otroški bolnišnici ustanovili po milodarnosti posamesnih dobrotnikov; bolnišnica sv. Ane po trudu zdaj že mrtvega dr. Mauthner-ja, viteza Mauthsteinskega, kateri je po vrlih Dunajčanih v blagem svojem trudu zdatno podpiran bil; ta je zdaj, ko so blago to napravo spoznali, občinska bolnišnica postala.

Povem to, da se na Dunaji, kjer stanuje čez 500.000 ljudi, vsako leto v dveh otroških bolnišnicah in v zavodih, ki so za oskrbljenje otrok, 17.000 otrok zastonj oskrbljuje; to bi zneslo v Ljubljani, ktera šteje 22.000 prebivavcev, 750 revnih otrok, katerih bi bilo treba oskrbovati. Jasno je po teh številkah, da je treba, iz začetka, če bi darovi pripustili, le tretji del teh 750 otrok oskrbovati.

Dovolite mi tedaj, častiti ljubljanski prebivavci, da Vas v blagi namen prosim pomoči za vtemeljenje v začetku prav male otroške bolnišnice za 10 postelj — 5 za bolne dečke, 5 za bolne deklice.

Vsak še tako majhen znesek se sprejme z veliko hvalo, kakor tudi vsako darilo otroškega perila, perila za postelje, posteljnaki, mizice itd. Jaz sam pa obljubim, da vse svoje žive dni brez plačila zdravnik hočem biti mladi napravi in revnim otrokom in da v prvem letu tudi brez plačila potrebna zdravila v ljubljanskih lekarnicah dobimo.

Ako gre po sreči, upa podpisani z nebeškim blagoslovom in s pomočjo milih dobrotnikov, kakor tudi po poročilih v oporokah, katerih se tej napravi kakor drugim dobrotnim napravam gotovo manjkalo ne bode,

*) Tudi „Novice“ sprejemajo rade milodare za uboge pogorelece. Vred.

**) Tudi „Novice“ rade. Komur je priročneje, naj pošlje sem. Vred.

da se izprva majhna bolnišnica kmali bode po potrebi razširila. — Mili darovi, kakor tudi orodje, perilo itd. se bodo potrjevali in očitno naznanjali v ljubljanskih časnikih, in dobrotniki so prošeni, darove izročiti gospém, ktere pridejo prosit za to bolnišnico. Kdor daruje 25 gold. ali eno posteljo za bolnišnico, je ustanovnik, kateri ima glas v zboru dobrotnikov.

Dr. Vil. Kovač,

dosluženi zdravnik v deželni bolnišnici, praktični zdravnik in porodničar v Ljubljani.

— V seji mestnega odbora 27. dne u. m. je bil gosp. Fideli Terpin v priznanje svojih zaslug za mesto in deželo enoglasno za častnega mestjana izvoljen. — Sklenilo se je, da volitve novih mestnih odbornikov bojo za 3. razred 15., za 2. razred 16. in za 1. razred 18. dne tega meseca, dopoldne od 9. do 12. ure; ako se v prvi volitvi ne doseže po postavi predpisano število glasov, je za 3. razred druga volitev popoldne istega dne, za 2. razred 17. maja, za 1. razred 19. maja. Te druge volitve so večkrat važnejše kot prve, zato naj jih nihče ne zanemari. 3. razredu bo predsednik gosp. Horak, 2. razredu gosp. kanonik Poklukar, 1. pa gosp. dr. Recher. — Poleg nekterih družih reči je bilo še sklenjeno, da se letos naredi kanal v Rožnih ulicah in kanal na Poljanah, — zraven makadamane vožne ceste se napravi tlak na velikem trgu od vodnjaka (štirne) do šolskega trga in zraven tega tlaka na obéh stranéh tlak ploščnik (trotoar), naredé se pa tudi jarčki, — med škofijo in „Bürgerspital-om“ se naredi tlak, tako tudi od „Bürgerspital-a“ naprej do špitalskih ulic, — od vrta deželne hiše se do nunskega samostana čez cesto, kjer pelje v Gradišče, naredi seženj široka peš pot, — pred Novakovo hišo se popravi tlak. Ako denarja še kaj ostane, se popravijo še druge ceste. Tako se bode zopet letos mnogo zboljšalo po naših ulicah.

— Odbor za potrebščine Notranjcev je imel v pondeljek zopet sejo. Njih ekscelencija gosp. deželni poglavar, ki je bil pretekli teden v vseh treh okrajih, je naznanil odboru, da po tem, kar je z lastnimi očmi vidil, je potreba res velika bila, da pa se je s živežem in semenom toliko pomagalo ubozim ljudém, da so rešeni najhujše stiske. Razun ajde so vsa darovana semena že na svojem mestu. Po odbitih stroških za vožnino bilo je od 16.329 gold. 96 kr., ki so se do konca preteklega tedna za Notranjce nabrali, danes okoli 1000 gold. še v zalogi; odbor je sklenil, naj tudi Studeno in Belsko v planinskem okraji dobita nekoliko pomoči s semenom in živežem.

— Gosp. vitez Bozicio, svétnik pri c. k. deželni vladi, in gospod dr. E. Costa, mestni župan, sta od mehikanskega cesarja poslavljena s častnima Guadeloupnima redoma. Slava!

— S posebnim dopisom od 15. dne t. m. se je Njih ekscelencija gosp. deželni poglavar po predsedniku čitavničinem in sokolovem blagovolil zahvaliti vsem, ki so kakor koli pripomogli, da se je v „besedi“ na velikonočni pondeljek skupila tako zdatna pomoč Notranjcem.

— „Triglav“ naznanja, da za otroško bolnišnico se je nabralo dosihmal 2337 gold. 22 kr. Svitli knezoškof so darovali 300 gold.

— Kakor se iz Dunaja sliši, je v finančnem odboru se dr. Wurzbach krepko potegoval, da se idrijski rudnik ne prodá. Morebiti mu vendar tudi večina zborova pritrdi.

— Društvo „Apis“ na Dunaji je za živinozdravnika v svojo službo vzelo našega rojaka g. And. Prdan-a.

— Veliki sejm v pondeljek je bil celo slab. Živine goveje in kónj so pripeljali veliko, a kupca ni bilo.

— Zgubili smo preizvrstnega latinskega pesnika g. Jak. Finšingerja, ki je 24. aprila umrl na gori pri sv. Katarini, kjer je bil dušni pastir. „Ne bo menda preveč — pravi „Danica“ — ako rečemo, da Avstrija nima njemu enacega latinskega pesnika.“ In to pritr-dimo tudi mi, za to bi res škoda bilo, ako bi se varno ne ravnalo z zapuščino njegovo, da bi se zavrgli pesniški zakladi njegovi, s kterimi se mora tudi v tem jeziku ponašati Kranja.

— Današnji „Oglasnik“ naznanja, da je trgovec ljubljanski gosp. Fabijan prevzel opravništvo tržaške asekuracije „Nuova Società“ itd. Ako primerjamo, kakor „Tagesp.“ iz spodnjega Štajarja piše, tarifo družih asekuracij s to, vidimo, da je cenejša memo mnogih družih. Nizka tarifa pa in da asekuracija na trdnih nodah stoji, ste dve glavnlastnosti, kateri priporočate to zavarovavnico.

— „Južni Sokol“ praznuje početek spomladi tudi letos s tem, da napravi za celi dan 7. maja izhod čez Fužine in bližnje holmce v Laverco, kjer bode obedoval in se veselil do večera. Povabljeni so k tej veselici posebno v Laverco vsi častiti udje národne čitavnice in „Južnega Sokola“; pričakuje se jih pa toliko več, ker omenjeni dan popoldan v Laverci vojaška godba igra.

— Razposlana so vsem udom Matice slovenske vabila k občnemu zboru 11. dne t. m.; pridjana so pravila, imenik itd. Ob 8. uri zjutraj je slovesna sveta maša, ktero bojo v stolni cerkvi imeli prečastiti generalvikar gospod Anton Kos in pri kateri bojo s privoljenjem svetlega knezoškofa pod vodstvom g. Fabjana peli gospodje bogoslovci združeni s gospodi pevci čitavnice. Po opravljeni službi božji se družbeniki podajo v mestno dvorano, kjer se ob 9. uri začne zbor. Po dovršenem dopoldanskem zboru je skupno kosilo. Popoldne se nadaljuje zbor. Na večer ob 8. uri je v čitavničini dvorani „beseda.“ — Po pravilih se bode v zboru tudi volilo 40 odbornikov; zato so prejeli vsi udje volilni list, na ktereга zapiše vsak možé, ki jih voli v odbor, in prinese ta list seboj ali ga pošlje zboru, ako sam ne pride. Pri vseh volitvah je treba posvetovanja, da se izvolijo pravi možje. Kdor pa se z mnogimi posvetovati ne more, je v zadregi, da ne vé, kaj bi storil. Vstrežemo morebiti takim, ako pozornost njih obrnemo na nektare možake, iz kterih bi se utegnili izbrati odbornikov. Al nihče naj ne misli, da ni še sto družih, ki bi bili tudi po naših mislih izvrstni odborniki, in da s tem imenovanjem hočemo komu koga vrvati: svobodna je volitev! Le to opomnimo, da izmed zdanjih odbornikov sta dva umrla, trije pa, kakor imenik kaže, niso še udje, se tedaj tudi voliti ne morejo. Nasvetujemo tedaj te-le gospode: M. Bogović-a, prof. Erjavca, M. Cigale-ta, Jur. Grabrijan-a, Ant. Janežič-a, P. Hicinger-a, Antona Kos-a, prof. Lésar-ja, prof. Macun-a, prof. Marn-a, dr. Prelog-a, Blaž. Potočnika, Božid. Raić-a, dr. Razlag-a, Luka Svetec-a (Podgorskega), prof. Šolar-ja, dr. Vošnjaka.

— (*Vabilo čast. udom matičinim.*) Mislé, da družni obed 11. maja utegne unanjim in tukajšnim udom po volji biti, je podpisani odbor dal napraviti tako skupno kosilo v čitavnici, za ktero se bo brez pijače plačalo 2 gold. Da pa gostivničar saj po priliki vé pripraviti jedi, prosimo tukajšne gosp. ude, ki se želijo udeležiti družnega obeda, naj naznanijo to — zadnji čas do prihodnje nedelje — g. tajniku matičinemu ali naj se zapišejo na list, kateri za te podpise visí v čitavnici. Začasni opravilni odbor.

— (*Vabilo čast. udom matičinim, čitavničinim in sokolovim.*) Na čast občnemu zboru matičinemu je v četrtek 11. maja „beseda“ v čitavnici, h kteri se va-

bijo vsi čast. udje matičini, čitavničini in sokolovi. Začetek ob 8. uri. Posebna vabila na dom se ne razpošiljajo.
Odbor čitavničini.

Gospodom volivcem v Ljubljani!

Le malo dni še, in v petič se bojo volili novi odborniki za mestni zbor. Petikrat je tedaj danes, da stopi mestjanski volitni odsek pred Vas ter Vam priporoča možé, o katerih si je svest, da so Vašega polnega zaupanja posebno vredni. Volitni odsek, veren svojemu dosedanjemu načelu, nasvetuje Vam možé, katerih preteklost Vam in nam more biti poročstvo, da, razun domo- in rodoljubja, srce imajo za duševni in svetni blagor našega mesta, — da v razvitku občinske autonomije priznavajo podlago blagoslovnemu napredku, in da v ta cilj in konec hočejo tudi delavni biti.

V tem tedaj, ko Vam že izkušene možé priporočamo, da jih zopet volite, Vam nasvetujemo še druge, po katerih mislimo mestjanstvu nove moči pridobiti, in nekatere take, kateri še posebno v posebnih znanstvih, kakor so tehnika in zdravstvo, morejo mestni naši občini biti koristni.

Volite tedaj — brez ozira na osebne in zasebne zadeve — po našem nasvetu zložni in zedinjeni, pa pridite vsi volit, ne le k prvi volitvi, temuč tudi k drugi, ako bo treba.

Kjer je občina srečna, so zadovoljni tudi posamni mestjani!

Za 3. volitni razred

(kteri voli 15. maja)

se priporočajo:

- Gospod dr. Ahačič Jan., posestnik.
„ dr. Bleiweis Jan., deželni odbornik.
„ Rost Vilelm, hišni posestnik.

Za 2. volitni razred:

(kteri voli 16. maja)

- Gospod Bürger Leopold, kupčijski družnik.
„ dr. Valenta Alojzi, c. kr. profesor in primari bolnišnice.

Za 1. volitni razred:

(kteri voli 18. maja)

- Gospod Auer Pavel, posestnik.
„ Blaznik Jožef, tiskar.
„ Resman Franc, posestnik.
„ Sovan Franc, posestnik.
„ dr. Zupanec Jernej, c. k. notár.

Mestjanski volitni odsek v Ljubljani 30. aprila 1865.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Zbornica poslancev dunajskega državnega zbora deluje zopet. V seji 25. dne u. m. so bili zemljiščini, hišni in drugi neposredni davki za letošnje leto z 108 milijoni in 333.341 gold. dovoljeni, zraven pa še 16 milijonov in 278.357 gold. priklad; pri tej priliki je bilo tudi sklenjeno, da od prihodnjega leta naprej se ima tudi Trst z okoliščem svojim davku tako podvreči kakor vsak drug kraj, ker nepravilno je, da hišni gospodar tržaški plačuje le $\frac{3}{5}$ hišnega davka, ki ga plačujejo mesta po družih deželah. Dohodki iz prodaje tobaka so bili z 58 milijoni in 371.890 gold., — soli z 39 milijoni in 983.600 gold., — loterije z 28 milijoni in 295.000 gold. sprejeti, in tako tudi drugi dohodki po nasvetu finančnega odbora. Ko je bil govor o dohodkih rudniških, je Dežman zavrnil prodajo idriškega rudnika. — Dohodki ministerstva kupčij-

stva so bili ustanovljeni na 16 milij. in 905.673 gold., stroški na 12 milij. in 988.588 gold. — Ko so prišli stroški ministerstva pravosodja na vrsto, se je vnela živahna debata, v kateri so veljavni možje, kakor Čabušnik, Wazer, Herbst in Schindler z ostro besedo pretresali sedanje sodstvo o časnikarskih zadevah in žalostno zgodovino naših tiskarnih pravd; če je bil govor Wazerjev toliko več pomenljiv, ker je sam ces. kralj. viši državni pravdnik, je Schindler s zgovorno besedo razložil trnovo pot, katero današnji dan hodi časnikarstvo. Drugi dan je odgovarjal minister pravosodja Hein na očitovanja, al vtiski poprejšnjega dneva na zbornico so bili premočni, da bi bil večino zbornice preveril, ki je dovolila temu ministerstvu stroške le tako, kakor jih je nasvetoval finančni odsek. Po stroških za policijsko ministerstvo ni bilo posebnih debát. Al huje je vrelo zopet v zboru, ko so prišle potrebščine državnega ministerstva na vrsto, pri katerih je finančni odbor nasvetoval mnogo odbitkov. Vendar vse je še dosti mirno teklo, dokler niso prišli na vrsto cestni stroški. Minister mornarstva Burger zahteva, da se za cesto od Št. Petra do Reke na Kranjskem dovoli 40.000 gld.; podpirajo ga v tem Brolich, Kellersperg (deželni glavar tržaški), grof Kinski in škof Dobrila, da je zbornica privolila denar za št. petersko-reško cesto; al pri tej priliki — ko je bila o cestah govorica — se spusti Brolich v opazke proti govorom, s katerimi so prejšni dan nasprotovali vladi prav spoštovani in Avstrii vsi udani možaki, in se huduje nad njimi tako, da ga opominja predsednik in tak nemir nastane v zbornici kakor še nikoli. Pratobera, prejšni minister pravosodja, ki se je še posebno čutil razžaljen, ga zavrne z resno besedo, ki je bila z glasnimi pravo-klici sprejeta. Potem je prišlo tistih 500.000 gold. na vrsto, ktere ministerstvo zahteva za podporo vladnih časnikov; finančni odbor je dovolil le 200.000 gold. in še te nerad, ker od ene strani so ta denar žuli z davki že tako dosti obloženega ljudstva, od druge strani pa so celó nepotrebni stroški, ker plačani časniki nobenega zaupanja nimajo; najboljši „dispositionsfond“, ki ga vlada imeti more, so srca ljudstev, ki se prikupijo z varčnim, odkritosrčnim, pravim ustavnim vladanjem. Tako so govorili c. k. dvorni svetovavec Čabušnik, Tašek, Hrbst, Berger, Ingram in Toman, ki je še in prav resnično dostavil, da taki plačani časnikarji le preradi dražijo narode zoper narode in delajo nemir, in niso vredni ne krajcarja. Kromer se je papotegoval za plačane časnike, rekši, da tudi vlada mora imeti svoje zagovornike; al tudi tako nesrečen je bil v svojem dokazovanji, da kakor Brolicha pretresajo tudi njega nemilo vsi neodvisni časniki dunajski in drugi in da sta mu Hrbst in Toman pri tej priči odgovorila v zbornici. — Smrt slavnega predsednika republike amerikske Lincolna, kterega je 15. dne t. m. neznan hudodelnik v gledišču vstrelil, je napravila občno nevoljo po svetu, kakor smrt nadepolnega careviča ruskega Nikolaja Aleksandroviča v Nici občno milovanje; do 23. maja pripeljejo truplo njegovo v Petrograd. Vječnaja mu pamjat!

Denarni zapisnik Matičini.

V drugem letu so k Matiči pristopili in plačali

a) kot ustanovnica:		
Gospá Luíza Pesjakova v Ljubljani	10 gold.	— kr.
b) z letnim donesekom:		
Gospod Kaprec Ivan, c. k. državnega pravdnika		
namestnik v Ljubljani	2	— „
„ Jugovic Anton, fajmošter v Borovnici	2	— „
„ Kunšic Anton, zasebnik v Ljubljani	2	— „
Skupaj	16 gold.	— kr.